

Santeri Sammalkiven puhe verkko-seuroissa 9.11.2021, www.h-y.fi/verkkoseurat

Kävelin viime syksynä pitkin Helsingin Esplanadia. Alkoi satamaan ja menin bussipysäkillä suojaan odottaessani kaverin saapumista paikalle. Siinä istuessani täysin tuntematon mies keskeytti musiikinkuunteluni ja esittäytyi Helsingin yliopiston professoriksi. Huomasin voimakkaan ranskankielisen aksentin, joten jatkoin keskustelua ranskaksi. Nyt, kun olimme omassa kielikuplassa, hän selitti, että hänen isänsä oli vastikään kuollut, ja että hän oli menettänyt elämän merkityksen.

Yllätyin tästä paljastuksesta, sillä kuka menee kertomaan näin raskaita asioita tuiki tuntemattomalle? Minua kuitenkin kiehtoi tämä avoimuus ja jatkoin keskustelua. Ulkoapäin katsottuna hän vaikutti ihmisrauniolta, joka on tietysti oletettavaa noin kovan menetyksen kokeneesta henkilöstä. Olin surullinen hänen puolestaan, mutta en olisi mitenkään ollut valmis kysymykseen, jota hän kysyi seuraavaksi: mikä on elämän merkitys ja miten sen voi löytää takaisin, jos sen on menettänyt. Epäroin vastatessani, ja en edes tarkalleen muista mitä vastasin, joten sen on täytynyt olla aika hatusta vedetty vastaus. Odotti varmaan jotain erittäin filosofista toteamusta, mutta valitettavasti en osaa vastata tähän kysymykseen yhtään sen paremmin kuin te muutkaan. Mutta tämä yliopiston professori sai minut pohtimaan kovasti elämän merkitystä ja tämä yksittäinen kohtaaminen on saattanut muuttaa suhdettani elämään ja merkityksen etsimiseen.

Olen keskustellut lukuisten ystävien ja kavereiden ja jopa tuntemattomien kanssa siitä, mitä se ehkä voisi olla, se elämän merkitys.

Mihinkään täydelliseen tulokseen minä en ole päätenyt, mutta paljon ideoita on noussut päähän, ja tietynlainen rakenne merkityksen etsimiselle on syntynyt mielessäni. Omasta mielestäni tärkein käsite elämän merkityksessä on onnellisuus. Oikeastaan nämä kaksi käsitettä kulkevat käsikädessä, sillä ilman elämän merkitystä ei ole onnellisuutta, ja ilman onnellisuutta saatamme menettää elämän merkityksen. Onnellisuus taas on aivan omanlaisensa käsite. Jotkut löytävät onnellisuutta hetkissä, toiset kuvailevat onnellisuutta pitkäaikaisena olotilana. Psykologian tunneilla olen oppinut, että jälkimmäinen on onnellisuuden virallinen määritelmä. Mielestäni onnellisuus voi kuitenkin olla paljon subjektiivisempi käsite, kuin mitä psykologian kirjani selittävät.

Itse koen olevani onnellinen. Tähän on monta syytä. Koen ensinnäkin eläväni juuri sellaista elämää kuin itse haluan. En koe tarvitsevani mitään enempää, haaveilen tulevista kokemuksista ja koen suurta kiitollisuutta suuresta osasta menneistä kokemuksista. Tässä paidassa lukee yksi osa omaa onnellisuuttani (Aholansaari), jossa kävin riparini ja josta on muodostunut tärkein elämäni yhteisö. Onnellisuus ei ole aina aineetonta, sillä se voi olla itselleen tärkeä paikka, kuten itselleni Aholansaari, jota ajatellessa olemme onnellisia ja jossa nautimme elämästä täysin siemauksin. Aholansaaren lisäksi myös tietyt luontokohteet herättävät onnellisuutta sisälläni. Lisäksi kaikki onnellisuus ei ole nykyhetkeen sidonnaista, vaan se voi olla tulevaisuuden odottamista tai menneisyyden muisteluja. Onnellisuuden tunteita voi löytää mistä tahansa, kunhan tajuaa mitä etsiä, ja oppii tunnistamaan omat tunteet.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että olisin 100 % ajasta euforinen ja hyppisin ilosta ympäri Helsingin katuja. Päin vastoin, onnellisuuteen kuuluu myös ikävien tunteiden käsittely ja

niistä ylipääsy. Kukaan ihminen ei jää ilman vastoinkäymisiä, mutta jos et anna niiden vaikuttaa elämääsi kokonaisuutena, voit sanoa olevasi onnellinen ja elää lähes huoletta. Tärkeintä on huomata, mitä hyvää omassa elämässä on, ja katsoa asioiden positiivisia puolia rankkoinakin aikoina.

No onko ihmisen pakko löytää elämän merkitys? Ei todellakaan. Ihmiset ovat hyvin erilaisia ja kokevat elämän eri tavalla. Kaikki eivät välttämättä koe elämää samalla tavalla, ja kuvailevat sen merkitystä tai onnellisuutta eri tavalla kuin minä. Pitää muistaa, että kaikilla ihmisillä on henkilökohtainen tarve elämältä eikä minun tarpeeni ole sama kuin toisen. Eikä myöskään minun määritelmät elämän merkitykselle tai onnellisuudelle ole samoja kuin jonkun toisen.

Kaikkien pitää löytää se oma merkitys, tai sitten olla löytämättä ja pikemminkin kohdata se. Joten tässä oma vastaukseni tapaamalleni professorille: elämän merkitys on henkilökohtainen kokemus, johon kukaan ei voi antaa vastausta, ja joka löytyy vain ja ainoastaan muuttamalla näkökulmaa. Tärkeintä ei ole sen jatkuva etsiminen, vaan sen kohtaaminen.